

Vitenskapskomiteen for mattrygghet
Postboks 4404, Nydalen
0403 Oslo

Deres ref:
Vår ref: 2004/27003
Dato: 02.07.2004
Org.nr: 985 399 077

visu n. 20
7. JULI 2004
04/1008-1
539
20
4/204

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

Mattilsynet

BESTILLING AV VURDERINGER AV PLANTHELSE-RISIKO VED IMPORT AV MATPOTETER

Bakgrunn

Norge har av hatt midlertidig forbud mot import av poteter fra Egypt siden 1996. Forbudet er begrunnet ut fra at risikoen for introduksjon av plantesykdommen mørk ringrøte, forårsaket av bakterien *Ralstonia solanacearum*, er ansett som betydelig ved en slik import. Av samme årsak har vi forbud mot import av poteter fra Nederland. Planteforsk har tidligere laget en risikovurdering på *Ralstonia solanacearum* (vedlegg 1) der det konkluderes med at mørk ringrøte har potensiale til å bli en svært ødeleggende sykdom for potetproduksjon i Norge. Det er i de senere årene gjennomført et overvåkingsprogram for sykdommen, og den er aldri påvist i Norge.

Egypt har i løpet av de seinere år igangsatt en rekke tiltak for å sørge for at poteter som eksporteres til EU er fri for mørk ringrøte. Opprettelse av såkalte "Pest Free Areas" (PFA) hvor produksjon av poteter for eksport til EU foregår, etablering av regelverk og et omfattende kontroll- og sporbarhetssystem er noen av tiltakene som er igangsatt med det formål å sørge for at poteter som eksporteres til EU er fri for sykdommen (se vedleggene 2 og 3). Tiltakene er gjort i tett samarbeid med EU. Egypt har de siste årene hatt en omfattende eksport av matpoteter til EU, men det har vært påvist smitte i flere sendinger fra Egypt hver sesong.

Norske myndigheter har siden 1998 fått en rekke henvendelser fra Egypt hvor Norge anmodes om å åpne for import av matpoteter fra Egypt. På bakgrunn av anbefalinger fra Landbrukstilsynet er importforbudet opprettholdt. Det er i korrespondansen med Egypt signalisert at vi har en løpende vurdering av situasjonen. Landbruksdepartementet og Mattilsynet har denne våren gjennomført 2 møter med egyptiske myndigheter der saken er drøftet, og det er også gjennomført et kort feltbesøk for å observere produksjonssystemet i Egypt. (se vedlegg 4 og 5).

Det importeres matpoteter til Norge fra enkelte EU-land hvor mørk ringrøte er påvist. Forekomsten av mørk ringrøte er imidlertid svært begrenset i disse landene, og

Mattilsynet
Hovedkontoret

Saksbehandler: Hilde Paulsen
Tlf: + 47 23216800/ +47 23216878
Besøksadresse: Ullevålsveien 76, Oslo
E-post: postmottak@mattilsynet.no
(Husk mottakers navn)

Postadresse: Hovedkontoret
Felles postmottak, Postboks 383
2381 Brumunddal
Telefaks: 23 21 68 01

mattilsynet.no

sykdommen står under offentlig kontroll. I henhold til forskrift om planter og tiltak mot planteskadegjørere skal poteter som importeres fra disse landene være produsert i områder som er kjent å være fri for sykdommen.

Behov for gjennomføring av risikovurderinger

Landbruksdepartementet har bedt Mattilsynet om at det foretas ytterligere vurderinger av risiko for introduksjon og etablering av *Ralstonia solanacearum* som følge av import av potet fra land hvor sykdommen forekommer. Sett i lys av både internasjonale forpliktelser i forhold til WTO- og SPS- avtalen og ønsket om likebehandling av land, samt målsetningen om ivaretagelse av plantehelsestatusen i Norge, mener Landbruksdepartementet at det er behov for at det gjennomføres en nærmere vurdering av risiko ved import fra de enkelte land. Det bes om at vurderingene også omfatter land utenfor EØS-området, for eksempel Kypros og Israel. Videre, at det foretas en vurdering av om risikoen knyttet til import av poteter fra de enkelte land er konsistent. Risikovurderingen for Norge som tidligere er gjennomført for *Ralstonia solanacearum*, tar for seg poteter generelt. Under møter med egyptiske myndigheter har det blitt argumentert med at det er matpoteter det er aktuelt å eksportere, og at risikoen for introduksjon av sykdommen via matpoteter synes å være ubetydelig. Departementet ber Mattilsynet sørge for at det gjennomføres en spesifikk vurdering av risiko for introduksjon og etablering av mørk ringrøte knyttet til import av matpoteter.

Mattilsynet vil med dette be vitenskapskomiteen gjennomføre risikovurderinger som skissert i avsnittet ovenfor. Vi ser imidlertid for oss at det er nødvendig å gjennomføre et første møte mellom sekretariatet og Mattilsynet for å drøfte omfanget og innholdet av risikovurderingene nærmere, samt å avtale en nærmere tidsplan. Landbruksdepartementet har bedt Mattilsynet sørge for at risikovurderinger blir foretatt så snart det lar seg gjøre og innen utgangen av november d.å.

Vi ber om at sekretariatet tar kontakt med oss for å avtale et nærmere møte.

Med hilsen

Nina Krefting Aas
fungerende avdelingsdirektør

Hilde Paulsen
rådgiver

Kopi til: Landbruksdepartementet

Vedlegg:

1. Draft report -meeting held 7.04.2004
2. Draft report- Inspection visit and meeting 22-24 May 2004 og brev fra LD til Potato Brown Rot Project 18.06.04
3. Regulations and Procedures for the Production of Potatoes for Exportation
4. Contingency plan for potato brown rot findings
5. Pest risk assessment (PRA) for Norway on *Ralstonia solanacearum*